

Spis treści

Wstęp

Informacja o autorach

Część 1

WPROWADZENIE W PRZEDMIOT PEDAGOGIKI SPECJALNEJ JAKO NAUKI

(Władysław Dykcik)

1. Podstawowe pojęcia - pedagogika specjalna, norma, normalność niepełnosprawność, upośledzenie, dysfunkcjonalność, kalectwo, inwalidztwo, wyrównywanie szans
2. Pedagogika specjalna jako teoria i praktyka
 - 2.1. Miejsce pedagogiki specjalnej w systemie nauk o człowieku
 - 2.2. Pedagogika specjalna w systemie nauk pedagogicznych
 - 2.3. Tożsamość pojęciowo-naukowa i nowe paradygmaty
 - 2.4. Wielokontekstowość, interdyscyplinarność i integracyjność teorii i praktyki
 - 2.5. Humanizm treści, działań i efektów specjalnej edukacji oraz samopomocy
 - 2.6. Upodmiotowienie i obiektywizacja niepełnosprawności podstawą życiowej normalizacji
3. Historyczno-kulturowe i społeczne uwarunkowania opieki, edukacji, rehabilitacji oraz wartościowania życia osób niepełnosprawnych
 - 3.1. Zmiana tradycji kulturowej dotyczącej osób niepełnosprawnych, ich roli i miejsca w społeczeństwie polskim
 - 3.2. Problemy edukacji i integracji niepełnosprawnych ze społeczeństwem w perspektywie światowej i europejskiej
 - 3.3. Standardowe zasady wyrównywania szans osób niepełnosprawnych opracowane i przyjęte przez ONZ
 - 3.4. Aktywność lokalnych środowisk osób niepełnosprawnych szansą na integrację i życiowe ukierunkowanie
4. Współczesne cele rozwoju pedagogiki specjalnej i strategię reform w edukacji
 - 4.1. Nowe typy i kategorie racjonalności założeń teorii i praktyki edukacyjnej
 - 4.2. Problemy medyczne, psychologiczne, społeczne i zawodowe osób niepełnosprawnych
 - 4.3. Zagadnienia metodologiczne: procedury i metody badawcze
5. Stare i nowe orientacje programowo-badawcze pedagogiki specjalnej wynikające z jej społecznego zaangażowania

Część 2

TENDENCJE ROZWOJOWE PEDAGOGIKI SPECJALNEJ W ZAKRESIE OPIEKI, EDUKACJI I REHABILITACJI

Zakres i przedmiot zainteresowań pedagogiki specjalnej (Władysław Dykcik)

1. Indywidualne i społeczne potrzeby, cele i zadania
2. Specyfika programowo-metodyczna
3. Podstawowe zasady edukacji i rewalidacji osób niepełnosprawnych w systemowym układzie ich potrzeb życiowych i społecznego wsparcia

Formy postępowania terapeutyczno-wychowawczego (Władysław Dykcik)

1. Wczesna, rozwinięta diagnoza i interwencja

2. Wielostronna stymulacja i uaktywnianie
 3. Usprawnianie
 4. Korektura (korekcja, korygowanie)
 5. Kompensacja
 6. Indywidualizacja
 7. Profilaktyka i prewencja
 8. Wspieranie i wspomaganie
- Bibliografia

Pedagogika specjalna w Polsce u progu XXI wieku (Jan Pańczyk)

1. Rozwój pedagogiki specjalnej
2. Dokonania w latach 1970-1996
3. Współpraca z instytucjami krajowymi i zagranicznymi
4. Stan polskiej pedagogiki specjalnej w końcu XX wieku
5. Komu służy polska pedagogika specjalna?
6. Słabości systemu kształcenia specjalnego
7. Oczekiwania i perspektywy

Bibliografia

Kształcenie pedagogów specjalnych (Jan Pańczyk)

1. Wprowadzenie
2. Osobowość pedagogów specjalnych
3. Studia w ramach kierunku studiów pedagogika specjalna
4. Studia poza kierunkiem studiów pedagogika specjalna

Zakres studiów na kierunku pedagogika specjalna (Jan Pańczyk)

Kształcenie specjalne w Polsce w końcu XX wieku (Jan Pańczyk)

Część 3

SZCZEGÓŁOWE DZIEDZINY PEDAGOGIKI SPECJALNEJ

Pedagogika osób z lekkim upośledzeniem umysłowym (Janina Wyczęsany)

Pedagogika osób z umiarkowanym, znacznym i głębokim upośledzeniem umysłowym (Jolanta Lausch-Żuk)

Pedagogika niesłyszących i niedosłyszących - surdopedagogika (Urszula Eckert) Pedagogika niewidomych i niedowidzących (Roman Ossowski)

Pedagogika dzieci głuchoniewidomych (Tadeusz Majewski)

Pedagogika osób z niepełnosprawnością ruchową (Barbara Szychowiak)

Pedagogika terapeutyczna dzieci przewlekle chorych (Aleksandra Maciarz)

Pedagogika osób odmiennych somatycznie (Barbara Jugowar)

Pedagogika osób z trudnościami w uczeniu się (Władysława Pilecka)

Pedagogika osób z zaburzeniami mowy - logopedia (Elżbieta Minczakiewicz) Pedagogika dzieci z autyzmem i zespołami psychozopodobnymi (Joanna Kruk-Lasocka)

Pedagogika osób ze sprzężonymi upośledzeniami (Andrzej Twardowski)

Pedagogika osób niedostosowanych społecznie (Bronisław Urban)

Pedagogiczne problemy funkcjonowania i opieki osób w starszym wieku (Stanisław Kowalik)

Pedagogika dzieci zdolnych i uzdolnionych (Eugeniusz Piotrowski)

Część 4

WSPÓLNE PROBLEMY SPECJALNEJ OPIEKI, EDUKACJI I SPOŁECZNEGO WSPARCIA

Problemy rehabilitacji i pomocy niepełnosprawnym w domu rodzinnym, przedszkolu i szkole (Halina Borzyszkowska)

Problemy autonomii, integracji społecznej i normalizacji życia osób niepełnosprawnych w środowisku (Władysław Dykcik)

Problemy poradnictwa w procesie rewalidacji osób niepełnosprawnych (Franciszek Wojciechowski)

Problemy rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych (Tadeusz Majewski)

Problemy podkultur i sekt wśród młodzieży (Teresa Sołtysiak)

Andragogika specjalna (Jerzy Stochmiałek)

Aneks (Piotr Potejko)

Instytucje rządowe, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych

Niepełnosprawni. Podstawowe uprawnienia i ulgi